

Изази субитом.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на год. 4 ф.,
на по године 2 ф., на четврт
године 1 ф.За АУСТРО-УГАРСКУ, БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 ф., на по год. 3 ф., на четврт
године 1 ф. и 50 новч.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран., на четврт год. 5. фран.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштанском
услугом непосредно админи-
страцији „Гл. Црног.“ на Цети-
ње, или отираштинским поштом
на коју драго пошту, а коме је
паруница, може се претплатити
код г. *Петра Рамадановића*, К. Ц.
агента у Котору, а у Србији код
г. *Мите Стајића* књижара у Био-
граду. Доноси се шаљу уред-
ништву. Рукописи се не враћају.
За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет цифра
по три новчића за први пут,
а за сваки даљи пут по 2 новч.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

По наредби г. *Министра Про-
свјетс и Црквених Послова* од 29. де-
цембра ове године Број 1239. доса-
данша администрација званичних
листова прелази од нове године у
руке овд. *Прве К. Ц. Повл. Књижаре*
П. М. Калуђеровића, која ће по-
средно и непосредно примати прет-
плату на „Глас Црногорца“ и „Про-
свјету“ за идућу годину.

По истој наредби „Глас Црно-
горца“ и „Просвјета“ ће се по ш-
коме слати, ко се на вријеме не јави
својом претплатом.

Претплату примају за Црну
Гору: *све поште и К. Ц. Повл. Књи-
жари П. М. Калуђеровића*; за ино-
странство: *Иван К. Ц. Повл. Књижара*
П. М. Калуђеровића (*Cettigne, Monté-
négro*), г. *Петро Рамадановић* К. Ц.
агент у Котору (*Cattaro, Dalmatien*) и
г. *Мита Стајић* књижар у Биограду
(*Belgrade, Serbie*).

„Глас Црногорца“ стоји:

За Црну Гору на годину 4 фор.

За Аустро-Угарску, Босну и Херце-
говину на годину 6 фор.За све остало земље годишње
20 франака у злату.„Просвјета“ стоји: за Црну
Гору на годину 2 фор.За све остале земље на годину
3 флорина.Претплата се може слати и у
полугодишњим и тромјесечним роко-
вима по релативној цијени.

Цетиње, 29 дец. 1898. год.

Из Канцеларије К. Ц. Министарства
Просвјете и Цркв. Послова.

Напомена. Прве бројеве „Гласа
Црногорца“ и „Просвјете“ шаљемо
свијема старијем претплатницима.

Ко жели и даље примати „Глас
Црногорца“ и „Просвјету“ нека одмах
пошаље нову претплату, у противном
случају — ко год се на вријеме не
јави с новом претплатом — свакоме
ће се, без разлике, лист обуставити.

АДМИНИСТРАЦИЈА
Званичних Листова.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ

— Нова година дочекана је у
Двору по старом обичају. Уочи нове
године позвани су били у Двор:
дипломатско тијело, наши државни
великодостојници и главари из уну-
трашњости, с којима Њ. В. Госпо-
дар разговор водио о стању, у ком
се народ налази, и о народним по-
требама. У 11 сати Њ. В. Господар
са домаћинем гостима сисо је за пу-
цу трпезу у великој трпезарији, а
Њ. В. Књаз Насљедник и Њ. С. Књаз
Мирко са дипломатима у ма-
лом салону. Кад је топ са табле у
повоћа стао пуцати, Њ. В. Господар
устаде и пуном чашом у руци
честитао је своје цароду и Црној
Гори нову годину, уз одушевљено
клицање присутних: „живио Го-
сподар!“ У то је дошао Њ. В.
Књаз Насљедник с пуном чашом

у трпезарију и заносно наздра-
вио Њ. В. Господару, уз пово-
вљено клицање одушевљених го-
сти: „Живио Насљедник!“ Њ. В.
Господар опет устаде и напио је
Њ. В. Цару Николи, заштитнику
Црне Горе. Бурно „Ура!“ опет
се стаде разлијегати. Царско-руски
министар, г. Губастов, дошавши у
трпезарију, напио је Њ. В. Госпо-
дару и свему владајућем Дому, уз
одушевљено клицање: „Живјели!“
Такођер је Високопреосвештени Митро-
полит г. Митрофан подигао здра-
вицу Њ. В. Господару, која је иза-
звала велико одушевљење. У 1 сат
послије попоћи гости су се разишли
честитајући између себе нову годину
и љубећи се.

— Телографске честитке намеђу
Њ. В. Цара Николе и Њ. В. Госпо-
дара укретиле су се. Њ. В. Госпо-
дару још су честитали нову годину
од Владалаца Њ. В. италијански
Краљ Умберто и Њ. К. В. бугарски
Књаз Фердинанд.

— Сјутридан, на нову годину,
била је у катедралној цркви архи-
јерејска литургија са благодаренијом
у присуству Њ. В. Господара, Њ. В.
Књаза Насљедника и Њ. С. Књаза
Мирка, дипломатског тијела, држав-
них великодостојника и мноштва
народа. Послије богослужења било
је примање у Двору по унапријед
изданом церемонијалу.

— Г. Губастов, царско-руски
министар при нашем Двору, отпу-
товао је на доплет у Петроград, а
заступаће га г. Лермонтов, секретар
легиције, као отирашник послова.

— Г. и г-ђа Кућински јучер
су се повратили са свог пута из
Беча.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 8 јануара.

Нова година затекла је Аустро-
Угарску у парламентарној кризи,
у којој је провела цијелу прошлу годи-
ну. Како је положај замућен у једној
половини монархије, тако је замућен
и у другој. О том положају петро-
градске „Новости“ пишу: „Главни
је узрок опште кризе у томе, што
устав од г. 1867 не одговара потре-
бама и интересима Аустрије и Угар-
ске. Држава је потресена у својим
конституционим основама. Међу
тијем ни у Аустрији ни у Угарској
државници, који су на влади, као
да не хоћу видјети и разумјети оно
што им је пред очима. У току прошле
године обраћала се највише на спо-
љашње појаве, а не на њихове узроке.
Говорило се о парламентарнијем скап-
далима и о двобојима, али се ништа
није радило, да се изведе држава
из критичког положаја. У почетку
прошле године Аустрија је била ду-
боко потресена посљедицама погрје-
шака Баденијевог министарства. Га-
учево министарство није могло да
поправи замршену ствар, и замје-
нио га је кабинет графа Туца, на
чију се енергију много рачунало. Али
се убрзо видјело, да су све те наде
плод несхваћана. Нови министар-
пресједник није показао способности
угледна државника, који би могао вла-
дати положајем ствари. Мјесто тога,
да путем смјелијех и строго промиш-

љенијех мјера успостави Аустрију,
он се лаћа ситуацији па још недоследне
политике од дана до дана. Догађаји
прошлогодишњи и у Аустрији и у
Угарској свједоче, да ни граф Туц
ни барон Банфи нијесу у стању да
одговоре трудном позиву — спасти
аустро-угарску монархију од расула,
које јој пријети, ако на вријеме не
буду узете потребите мјере. Да је
криза прешла све границе, види се
из тога, што је у Угарској скоро
завладало средовјечно право јачања,
и што се порези узимљу без одо-
брења парламента. Сви покушаји,
који су се прошле године учинили
да се обнови на нов рок устав 1867,
остали су безуспјешни. Сви поку-
шаји да се измире Њемци са Че-
сима и другим Словенима нијесу
имали никаквог резултата. Посљед-
њи резултат свијех напора било је
одлагање аустријскога и угарскога
парламента, и управљање државом
без народног преставништва.“

То је наслједство прошла годи-
на оставила аустро-угарској монар-
хији за нову годину. Њемци ау-
стријски навикнути да уживају пре-
власт над осталијем народима у др-
жави, не хоћу се одрећи те превласти;
исто као што Угарска, која је досада
давала 30 по сто у опћу касу, не
хоће да ту квоту одсе повиси. А
томе је узрок устав г. 1867, на ком
се оснива Аустро-Угарска. Ову зго-
ду један дио Мађара хоће да упо-
требе, да Угарску сасвим одијеле
од Аустрије, а само да задрже јед-
ног истог Владарца.

Куд ће све то довести и како
ће се ријешити ова унутрашња кри-
за Аустро-Угарске не да се предви-
дјети; али по свијем изгледима нај-
послије ће ипак попустити словен-
ска већина њемачкој мањини, а Ау-
стрија Угарској.

О дјеловању међународне кон-
ференције у Риму мало се што зна.
Конференција се развила а да се
не зна, да ли је каква успјеха по-
стигла. Гледишта развијех држава
тако су различна, да се није могло
ни очекивати какав позитиван успјех.
Вели се, да се није могло доћи до
споразума ни о томе, у чему се
састоји један анархистички злочин.
Као да је надвлађивала тежња, да
се злочинства противу особа и про-
тиву својине казне независно од по-
литичких и социјалних назора зло-
чинаца. Међународна акција противу
анархиста и њиховог судјеловања у
штампани и у политичкој пропаганди
такођер је мало присташа наша.
Како један римски извјештај једног
берлинског листа вели, на конферен-
цији се постигао једини практични
резултат у међусобном приближењу
развијех шефа полиције.

ПРОШЛА ГОДИНА.

У свјетској историји прошла година
остануће знаменитом.

Русија склапа уговор са Китајем,
силом којег спушта се преко Манџурије
у Порт-Артур и Талијенван на море, које
се не залеђује. Тијем велика сибирска же-
лезница, која ће везати Јевропу са Тихи-
јем океаном, добива тројструки значај. Ру-
сија се утврђује на далеком истоку и ту
обезбјеђује превласт своје политике и тр-

говине над осталијем колонијалним веле-
силама. То је најтеже осјетила Инглеска,
али противници Русије, који су се отуда
надали инглеско-руском рату, љуто су се
преварили. Инглеска је остала на миру,
знајући добро да у Азији има доста прос-
тора и за њу и за Русију.

Инглеска се задовољила освојењем
Судана и уништењем Дервиша, чим је
утврдила свој положај на Ниљу, одакле
тежи да обезбједи своју превласт на исто-
чној обали Африке до Капленда. Тој тежњи
инглеској Француска је хтјела на пут
стати заузећем Фашоде, одакле је изгле-
дало да ће рат букнути између Инглеске
и Француске. Инглеска је захтјевала да
Французи оставе Фашоду, и у исто доба
грозничаво се справљала на рат. Фран-
цуска, унутрашњим раздором Драјфусов-
ским, ослабљена, попустила је Инглеској;
али је француски народ остао увијећен
и понижен, односи између Лондона и Па-
риза затегнути, и то попуштање носило
себи опаснију клицу рата, него ли је било
заузеће Фашоде.

Француска је изнемагала под теретом
несрећне парнице Драјфусове. Као зао дух
та парница, која нема свршетка, парализо-
вала је све силе републике у најкритич-
нијем моментима, што је Инглеа све више
храбрило. Француска се распаала у два
непријатељска логора: у једном логору,
осим једног дијела интелигенције, која је
убјеђена у невиност Драјфуса, и која тражи
побједу правосудја над тобожњим наси-
љем војничким, наодсе сви панамисти,
који су остали без стида и без савјести,
на јеврејска плутократија са свијем фанати-
циранијем Јеврејима, остаци старе ко-
лективистичке партије, и анархисти; а у
другом логору су народне масе, војска,
свештенство, аристократија, антисемити,
независна интелигенција, која стоји далеко
од јеврејских банкијера, на странку др-
жавног социјализма и млада социјалистичка
странка, која неће да служи јеврејској
плутократији. Сви ови елементи у другом
логору састављају најунапреднију странку,
која обухваћа већину француског народа. У
борби са космополитичким дијелом фран-
цуске интелигенције, са иностранцима ути-
цајима и са јеврејском плутократијом раз-
вио се и оштрији народни покрет у корист
француске војске, и ми се надамо да ће
овај покрет побједити, ма како се завршила
Драјфусова парница.

Тројни савез постојао је више у ри-
јечи него ли у ствари. Италија се у крит-
ском питању удаљила од Њемачке и
Аустро-Угарске, а придружила се Русији,
Француској и Инглеској. А што је још
значајније, Италија је склопила са Фран-
цуском трговински уговор, на задовољство
оба еродна народа.

Вољом и приставањем Русије, Ингле-
ске, Француске и Италије, на Криту је
тријумфирала народна мисао. Крит је до-
био самоуправу са грчкијем Краљевићем
на челу, оставивши над Критом неподригнута
врховна власт Султанова. Критско питање
је тако дуго чекало своје рјешење не
толико услед противљења Порте, колико
услед потајног противљења неких веле-
сила. Али је Турска била принуђена да
прими ултиматум сила, грчкијех заштит-
ница, баш у часу кад је Султан дочекивао
свога драгог госта Цара њемачкога, који
је путовао по истоку с великијем сјајем,
с очевидном намјером да подигне углед
Њемачке у мусулманском свијету, да обез-
бједи тамо и унаприједи економске инте-
ресе њемачких колонија, и да утврди
превласт свога улива у Цариграду. У
штампани се говорило том приликом о ње-
мачко-турском савезу, силном којег Ње-
мачка гарантира цјелокупност Турске; али

је то остало дипломатском тајном. Само здрав разум не може да схвати тај савез. Што Немачка може да помогне Турској, видјело се на Криту. У Цариграду има просвијешћених државника који знаду рааликовати пријатељство Русије од пријатељства ма које западне државе, што свједочи и дотек Великог Књаза Николе Николајевића у Цариграду, приликом руске свечаности у Сан-Стефану о Никољдану.

Најзначајнији прошлогодишњи догађај, који ће за собом повући још значајније посљедице, јесте побједа младе и радне Америке над трониом Шпанском. Сједињене Америчке Државе узеле су привремено у своје руке богати острв Кубу, ослобођен од несвесног шпанског јарма, док буде способан за самоуправу. Порто-Рико и остали Антилски острви, који су припадали Шпанској, прешли су у својину Сједињених Држава, као Филипински архипелаг на Тихом океану. Тијем се од једном појавила на међународно политичко поље нова велесила првога реда, коју до сада Европа није у рачун узимала.

Каква је то нова сила најбоље се огледа у неутралности Европе за вријеме шпанско-америчког рата. Европа је била осуђена да скривених рука гледа како Сједињене Државе почињу остваривати свој програм: „Америка Американцима,“ лишивши Шпанску већијех посједа преко океана. Што су Сједињене Државе и мимо тог свог програма захватиле и Филипински архипелаг, то је била наравна посљедица, јер Шпанска није имала већ снаге да ју влада, него су се спремале друге државе да је замијене; а у том случају која је имала више права од побједоносне Америке? Што више Сједињене Државе узевши у своје руке и Филипинске острве нијесу се огријешиле о своје начело: „Америка Американцима,“ јер оно захтјева да свуда у свијету остане сваког своје, и за то нијесу могле оставити европскијем државима у плућен Филипинске острве; и тек кад на њима становништво дозри да се узможе само управљати и самосталност своју уздржати, онда ће се моћи пребацити Американцима да се не држе свог великог начела.

Све скупа узевши, прошла година допринијела је свијетској просвјети и патријем народима отворила нове изгледе у бољу будућност.

Књижевност, умјетност и просвјета.

АНТОНИЈЕ

нови петроградски митрополит

Највишим указом, упућеним св. управљајућем Синоду, архијепископ филипински Антоније назначен је за митрополита петроградског и ладошког, архимандрита св. Троицке Лавре и члана св. Синода.

ЛИСТАК.

АДАМ МИЦКИЈЕВИЋ

по „Петроград. Вједомостима.“

(СВРШЕТАК.)

У Петрограду је Мицкијевић провео око године дана, па је отпутовао на Русије за ваада. У Риму га је затекла вјест о пољском устанку године 1830. Силно смучен и поражен нехотом овог устанка, Мицкијевић се тада ставља на цело пољске емиграционе књижевности. Расцјани по свему свијету, пољски емигранти подизали су глас против репресијених мјера и денационализације, и проповиједали су успостављење старе Пољске. Основан им је био нада у европску револуцију, која је могла, као за вријеме наполеонових ратовања, потрести стари свијет и преврнути европске политичке односе; али још јаче од овијех политичкијех нада било је религиозно уверење, да Бог, који управља судбама свијета, неће допустити да савијем погине вјерна му Пољска. Религиозност већине престаника пољске мисли долази у то доба до највишег степена мистичкога одушевљења: католичка црква, једина друштвена установа, у којој је наодило прибежишта говено народносно осјећање, постаје предметом најучињенијег обожавања. Сви појави у свијету посматрали су се са црквеног гледишта, што је доводило с једне стране, да се одрицало право критичкој мисли, а с друге стране развијао се патриотски мистичизам, који је све више и више захваћао умове и срца. Ако се романтичка појезија уопште свуда обрађала понављаче срцу а не уму, то се пољска појезија, па и сва

Нови Митрополит, до калуђерства Александар В. Вадковски, син је свештеника С. Ширингуши, а родио се 1846 год. Више образовање добио је у казанској Духовној Академији, коју је свршио 1870 год. с одликом и одма заузео ту катедру омилитике. Затим се оженио и имао је двоје дјеце. Смрт своје жене и дјете он је разумио као вољу Вишњега и 1883 ступи у калуђерство. Исте године постаје јеромонахом, па архимандритом и управитељем предеченског манастира. Идуће године одређен је за митрополита казанске Дух. академије. Годину доцније премјештен је у Петроград на исту дужност. Г. 1887 архимандрит Антоније буде постављен за епископа Выборског, викарија петроградске епархије и заједно с тим и ректора исте академије. 1892 год. преосвештени Антоније произведен је у чин архијепископа филипинског и назначен за члана св. Синода. Одаклован је орденом св. Владимира II ст.; св. Ане I ст. и панагијом, украшеном драгим камењем.

Митрополит Антоније је доктор црквене историје. Докторат је добио 1896 г. за његов капитални рад: „Из историје хришћанске проповиједи.“ Магистар је био већ 1871 год. за његов рад „Из историје древне бугарске црквене проповиједи — Костантин, епископ бугарски и његово „учитељство еванђеља.“

Осим тога 1890 год. штампао је своје бесједи: „Сава и рјечи.“

Митрополит Антоније познат је као образован, високо талентован и енергичан човек. Он је у свијету живота, тек гдје која сребрна вала провирује кроз његову црну браду.

Петроградска епархија, као и други саставни дјелови руске цркве врло су му добро познати: 12 година је проживио у пријестолници и примао најживља учешћа у свијем важнијим црквеним питањима. Укратко може се рећи, да одавно није било у Петрограду популарнијег и тако уваженог духовног лица.

1897 год. путовао је у Инглеску као представник св. Синода, да присуствује на јубилеју Краљице Викторије.

27. Децембра Александров-Невска Лавра свезано је срца својег новог митрополита и архимандрита Антонија.

(Руска музика у Инглеској.) Лондонски дописник „Н. Времена“ пише под горњијем насловом: „Кад сам почео долазити у Инглески 60-тијех и 70-тијех год, високо образовани Инглези, између осталог, говорили су ми љубазнијем ма било и полуучеренијем тоном, да и ми имамо нашу музику, спомињући „Жизан за Царя.“ А мање образовани питали су ме отворено, имамо ли ми руску музику. Ко пишае тада рећи, да ће се доживјети вријеме кад ће руска музика постати позната једнако инглескијем меломанима као и инглеској публици, и да ће постати тако омиленом, да се без ње не може ни замислити програм ма ког великог концерта? Највиши дпо, наравно, допада Чајковскога, првог љубимца свијех, који се у Инглеској интересују музиком. Његова Simphonie rathetique чује се скоро сваки дан на разнијем концертима у Лондону и у провинцијалнијем градовима. Његове композиције хете наћи и на концертима чисто класичке музике, скупа са најомиљенијима ин-

остала књижевност тога доба, може окарактерисати као глас силног осјећања, као израз крајње нервозне напрегнутости, која принуђава да громко јекну све струне бољга срца. На челу ове књижевности прогнаника, који оплакивају разорење свога Јерусалима, и који раде да саберу свој расцјани народ под једном заставом, Мицкијевићу је био основни мотив његове појезије излив религиозно-политичког осјећања, протест против неумитне стварности у име права душе, ојађене сузама и крвљу, под теретом неправедне судбине и народног страдања, што се најбоље огледа у трећем дијелу његовијех „Джадова.“ Ту се потиче сузма у правцу Вишњега, који је допустио да зло победи... али се појављује преставник религије, који разгони ту сузми и улијева у душу покорност непошкљивој вољи промисла и вјеру у бољу будућност. Страдање је потребито да се узима блаженство; оно ће бити стотруко награђено, све ће се рани извидати, па ће наступити свијетли дани непомућене среће. Да се то збуде, треба само вјеровати и надати се — и молити се Богу, очекујући кад ће доћи вријеме дјеловања, за које треба бити готов ваада и свуда...“

Иза ове пјесничке алуцинације Мицкијевић је написао невелику брошуру: „Књиге пољскога народа и изгнања,“ у којој је библијскијем стилем проповиједано о будућем позиву Пољске. Пад Пољске је објаснио тијем, што се није кланала идолу користи, што није била себична, и за то је чека у будућности царство славе. Пјесник убујеује своје саплеменике да свето хране вјеру, да ће Бог учинити чудо за свае вјерне му Пољске...“

У то доба Мицкијевић ватром љубави изуцава прошлост пољску, гдје је његова душа налазила почивала од брига садашности. По својој природи он није био на-

глескијема комадима. Веће популарности композитор не може имати. Али једном већ пошто се допала руска музика, инглеска публика почине цијенити и савременике, и више од свијех Глазунова. Јучерашњи концерат у Queens Hall био је прави тријумф за нашега саплеменика као и за руску музику уопће. Од митовта музикалијех критичара, присуствнијех на концерту, чуле су се само безуделне и топле похвале. Дивљење је изазвало епојеје класичке чистоте са живишћу и мелодичношћу. Највише је био аплаудирани allegro passionato, који потпуно заслужује овај назив, и седећи за њим пасаж са 7 варијација, од којих је посљедња најјејачија. Рукописање се поновило послије чуднога финала, који као да све резумира, и није престао, докле није директор оркестра г. Вуд дао знак цијелом оркестру да устане и да захвали. Таквога усхићења нико од присуствнијех иностранца није очекивао од хладнијех Инглеца, који се уздржавају изражавати осјећања. Индје тако није тудно непознатој музици да се донаде као у Лондону; за то индје укусу нијесу тако постојани, ни учепати већ добивени тако чврсти. Инглези сами не вјерују својем укусу и с тога се уздржавају да све одобравају, што није признато да заслужује одобрења, или што није за њих постало у нећини прекрасно. Па с тога и треба цијенити као усцјех јучер одигране симфоније Глазунова, тако и усцјех руске музике у Инглеској. Да се она уведе у укуе мјесне публике радили су не многи ватрени поштоваоци руске музике, који су себи поставили ту цијељ особитом задаком. Међу њима прво мјесто заузимае директор кинхалекога оркестра г. Вуд, који је увео први у Инглеској 43 руске пјесме, од којих 23 Чајковскога. Између осталијех находе се композиције Даргомижскога, Сјерова, Римскога-Корсакова, Мусорскога, Бородина, Аренискога, и особито Глазунова (пет симфонија и В. Suite de Ballet, увертира „Карнавала“). У скоро је г. Вуд говорио, да би Глазунов могао заузети мјесто до Чајковскога у поштовању Инглеца. Јучер се то сјајно потврдило, и с тога је г. Вуд био у усхићењу. Г. Вуд је сам знаменит композитор, аутор више опера, ораторија и особито мелодичкијех арија, које су постигле усцјеха. Али је главне напоре уложио око првокласног оркестра, који састављају 102 музиканта, и извршује тако зване симфоничке концерте у огромном Квинсхалу. Заједно са руском музиком он узимае Вагнерову, али признаје, да има више усцјеха са Чајковскијем и уопће с руском музиком. Ту скоро је господин Вуд приредно такав руско-Вагнеров концерт пред Краљицом Викторијом у Виндзору. Краљици се највише допала симфонија Чајковскога и она је честитала г. Вуду што је тако умјетно извршио. Него тако и јучер, ма како да је извршено било одиграно из Gotterdamungа, али је прошло као непријетно — публика је најавила одушевљење само Глазунову. Живели дуго у иностранству, и знајући како епир али дубок утицај има на иностранце уважавање њихово према руској културности, особито цијениши све, што томе доприноси. Послије наше књижевности, која је Русији учинила велику услугу, опће дивљење

буди сада наша музика, и особито оно, што је у њој карактерно руско. С тога и нехотиче осјећајем признаје њенијем иностранцијем поштоваоцима, који раде да је аклиматизирају у туђини. Осим г. Вуда, ја сам се скоро срло у Лондону с другијем старијем заслужнијем пријатељем руске музике, професором Клиндвортом, који је провео у Москви 20 година у блиском познанству са Рубиништајном. Клиндворт се задовољством и без поноса говорио је, како сада свуда признају високи значај руске музикалне умјетности, чији је он био један од првијех поштовалаца на западу.“

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Треба ли круну при сађењу младог воћа одмах орезати?) Круна се у јабукастог воћа орезује или одмах по сађењу, или једну годину по сађењу.

Кад првог начина, све се гране орежу до на половину или трећину своје дужине, и тако круна остане ниска и са мало лишћа, које није у стану нити да приправи храну која је потребна стабулу, гранама и жилама. Још, ако се воћке старије саде, онда се орезивати мора на двогодом и трогодом дрвету, које никад нема развијене дрвене пуцљике, но само сакривене или спавале. Услед тога, тако орезана воћка креће доцније лишће из тако малих пуцљака које је одвећ слабо и малено, да готово ништа и не помаже посађењу воћки, а нарочито још, ако су јој жилае много повријеђене. Овакве воћке и ако остану прве године живе, морају се на идну годину углавити ниже, па, ако она буде имала што год развијених жила, онда ће и нови летораст да одрасту у дебљини и у дужини.

При сађењу главно је, да се има на уму ово, да посађена воћка, што брже и раније добије снажни лишће (нарочито оно важи за прву годину), јер што год прије добије лишће, у толико ће прије образавати и жилае. — Ово се даје објаснити тиме, што лишће додаје жилама своју сувишну храну.

Кад другог начина, круна се никако не орезује при сађењу, него тек послје прве године. И овај начин није без мане. Кад би се воћке из расадника могле да изваде, без икаквих поврједа жила, онда би се овај начин могао примјенити, — али, ово је савршено немогуће. Једно могао би се он да употреби код воћа, које није више од један пут у расаднику пресађивано, због чега и нема крушних споредних жила, већ само ержну — ерчаницу, вретенасту.

На посађеном не орезаном воћу, нарочито ако су жилае јако повријеђене, пријетиће у лето (ако је још сушно), да се поједине цијеле гране суше из узрока тог, што њихове жилае нијесу у стању, да им подмире потребу у води.

Често се дешава, да се на воћки којој круна није орезана по сађењу, у дрвених пуцљака образују цијетни, а нарочито код оних врста крушака и јабука, које имају особину, да слабо у дрвету расту, зато се код њих мора поново круна да орезује, и то чак на ниже до мјеста

родни трибул, него само пјесник народни — нерв свога народа. „Он је био озгор надахнут и с вишне је гледао на живот“ — говори Пушкин; и када му је савремени живот врло јако порупио душевни равнотежу, он је стао у прошлости мисл отаџбине тражити утјехе. Резултатом тог душевног расположења био је најљепши пјеснички производ Мицкијевића — његова знаменита епопеја у дванајест пјесама „Пан Тадеуш.“ У облику претог приповиједана, пјесник је ту дивном умјетношћу умјетно великољепне слике из природе родне му Литве. С њетом умјетношћу слика он домаћи живот и схваћање литовске шлахте, њезине обичаје, забаве, разговоре и назоре.

Оне успомене из прошлости свјеје отаџбине кријениле су у пјесничкој души вјеру у будући препорођај, која је добила све више и више мистички карактер Пољска му је изгледала јављачем, који је на себе узео грјехове свега свијета, будућом некупитељском свега човјечанства, а народ пољски избранияем Божијем народом, који чека долазак свога Месије. Прегледом тог Месије, који има доћи, Мицкијевић је сматрао Наполеона, који је за часак успоставио слободну шлахтску Пољску; к њеномени великога војековоје он се одгодио, тако рећи, сусјернијем обожавањем и очекивао је побједу пољске мисли, када се запад, прокинут духом Наполеона, обори на исток. Развику његовог мистичког правца особито је припомогло познанство пјесничково са религиознијем фантастом Товјанским, који се у почетку четрдесетијех година појавио у Паризу; Мицкијевић се заносио његовом науком и постаде ватренијем привржеником и проповједником његовог „откровења.“

Г. 1839 постаде Мицкијевић професором латинскога језика у дозанском универзитету, гдје је његово предавање имало

великог усцјеха. У то доба је успостављена у College de France прва катедра словенскијех књижевности, која је била понуђена Мицкијевићу. Пјесник прими предлог мистична Кузена и отпоче предавања г. 1840. Историја течаја овог предавања јесте историја постепеног гашења умнијех сила пјесничкијех. Кроз то доба јачинао већ савршене оне класе фантастичног мистичизма, који је у њему ваада постојао. Мицкијевић претвори своју катедру у оруђе пропаганде науке Товјанскога, стаде предеклавирати скоро долазак Месије и у духу призивати Наполеона. С тога је био тај течај прекинут и Мицкијевић изгуби катедру...“

Живот свој јадно је довршио пјесник у Турској, за вријеме источног рата, 26 новембра 1855, умријелан у велијепу етвар казачке легије, којој турска влада не допусти да се пољском називље. Пред смрт написао је на латинском језику оду Наполеону III, од ког је очекивао избављење Пољске...“

Његов живот измоджен судбом морао је оставити трага и на многијем његовијем умнијем производима, али то ипак није лишито његово појезију великога значаја не само националнога него и опћечовјечанског. Његов геније већ у самом почетку рада стоји у тијесној свези са генијем Вајрона и дијелом Гетеа. Ипак је био ваада самосталан: он је не само самостална него и потпуно самобитна појетска сила, која је скупљала све зраке свог стваралачког знања у призму савршеног особеног погледа на свијет, а у основи тога лежала је његова словенска националност.

Значај Мицкијевићев у пољској књижевности је огроман. „Као пјесник — говори проф. Хмјелевски — он је боље од свијех разумио и опјевао природу нашега краја, све наше погледе на свијет, наше

одакле се она дијели у кракове. Због овога се круна доцније развије неправилно и тек се њен облик доћера послитје 3—4 године.

Дакле, као што се из овога види, оба ова начина имају својих мана, које јако утичу на доцније развијање посађених воћних садница. Да би се пак све те мане избјегле, добро је ако се за орезивање круне узме једна средина и гране се у толико орезају, у колико су жиле при вађењу из расадника повријеђене. Зато је препоручљиво, да се све гране у круни које сачињавају продужини пораст, а од кога зависи и облик круне, никако при сађењу не орезају, — остале мање или веће споредне гране треба орезати, према већој или мањој поврједи жила за једну трећину или половину своје дужине. За неорезане гране, жиле приме довољно воде, због чега јачи пупољци поћерају одмах лишће које преправља храну за развиће нових споредних жила.

Код са свим младе воћке, која има врло мало или ни мало грана, орезају се продужина грана на 4—5 пупољака изнад мјеста одакле смо намјерни, да идуће године добијемо гране за поновно орезивање круне.

И земљиште утиче на орезивање круне. У влажнијој и јакој земљи, на још ако је пловачаста, круна се воћке по сађењу на мало, или врло мало ореже; друге године орезана ћера јако љеторасте, јер су жиле већ развијеније, а с тим је условљена и већа количина анета. У мршавој или јакој пјесковитој земљи, неорезане гране често се осуше, или, ако не буде тај случај, онда се на мјестима гдје се хоће круна да утврди, образују цвјетни у мјесто дрвених пупољака.

Ако се воћке због нагомиланих послова или иначе другачијех узрока, посаде у позно прољеће, кад је већ вегетација почела и пупољци за ишкеривање лишћа наједрили, то је потребно, да се круна што јаче орезају (од основице одаке се гране разводе па за 4—5 оцаца на више).

Ако се воћке у јесен саде, онда се круна ни у ком случају не орезају до прољећа, а у прољеће, ако су жиле повријеђене, орезају се гране сразмјерно према повријеђеним жилама. „Тежак.“

(Воћке и мразови.) Мразови начине воћкама много штете, и ови рани јесењи, а особито позни прољећни. Рано прољеће намами пупољке и цвјет, па га позни мразови убију. А рани јесењи мразови увхвате дрво у анету и осакате га.

Различитих начина има, како се људи од те штете бране и воћке заклањају. Неки науку и набију под воћке, у ширину како гране иду, што више снјега, још га и покрију сламом и камењем, те рано прољећно сунце не може лако да пробије скроз, и да земљу загрије и пупољке измами. Ал ово се да чинити само с неким дрветом, ком је то особито драго, а у великим воћњацима то не иде. Други чувају воћке од позних прољећних мразова тијем, што их на почетку зиме окопају, и кад мразови настану, неколико пута с много воде залију, да се заледи, и ту заледјену земљу још као и они, озго сламом покрију. Тај се лед по више ведјеља позније отопи, те земља се ту за толико позније загрије, него на непокривеним и

незалеђеним мјестима; с гога воћке те позније кренути тим се пупољци и лист и цвјет од позних мразова сачувају. Иске воћке чувају вјештаци и кадом, димом, као и виноград, палећи гомпилице влажна ђубрета или мокре сламе у зору, онијех ведријех прољећнијех поћи, кад је страве од мразева. Младнице воћке покривају и заклањају у кошевима. Ове начине од пружа и обруча у виду неких великих капа. Грађу од пружа обилјеје дебелом артијом, па те капе помећу, кад се боје мрза, а послитје скину. Иске воћке заклањају и платном или стурима надастрто преко њих и свуд унаоколо зашумкано; а ако су воћнице усађене у какав бадањ, они их унесу под кров или у сувоту гдје не може мраз наудити. — То су начини, како се вјештаци помажу и воћке од мрзава бране. А најглавније им је правило: не садити ране воћке на онаком мјесту, гдје их могу мразови увхатити, него на таквим мјестима садити позније воћке, а ране нех дижу само они, који имају згодна мјеста за њих, и који имају сву згуду и ерему, да их могу закрити кад мразови наћу.

Цртачки и везлачки радови у Срба.) Кикиндска „Србадија“ пише: Наши ручни радови вијесу само украс, него су још и извор зараде, а осим тога служе и здрављу. Ови наши ручни радови имају тако исто своју историју из које се види њихов развитак, напредак и опадање. Док је наш народ стојао још на чином српском ма и примитивном становишту, он је градио и његовао све што је његово. Природно је да се то онда све развијало и напредовало час брже, час лакше, какво је кад вријеме било. Па тако је исто било и са ручним радовима, који су, као што знамо, заузимају врло видно мјесто у нашој домаћој индустрији.

Ми овдје констатујемо, да смо ударили унутраг и са тима нашим радовима, а овом приликом не ћемо тражити узрока томе назатку. Али у овој већ по себи жалосној слици има још једна жалоснија, а то је, да туђинштина хоће да поплави ту нашу красну својину. Туђин се латно израђивања ових наших послова те су ту други мотиви и друга орнаментика, па и друга цијељ. Но најжалосније пак то је, да смо ми одмах то прихватили. И тако ћемо видјети по чисто српским кућама, гдје се парајују разни везови и ткањине са разним крунама, туђим узорима, страним идеалима и са непознатим поздравима. То се тако одомаћило, да га данас виђамо по српским палатама и кулачама. Кад би устале сада старе наше везице почињући од царице Милице па на ниже, морале би се од муда поново спустити у гроб. Ми не знамо ни толико Србовати, колико су наши знали прије неколико стотина њекова. Жалосно и опет жалосно!

Сви ми поред овога пролазимо као да је то нешто обично, сви ми то по нашим кућама трпимо, као да тако мора бити. И по сред тога нашег немара устао је један једини Србин, да се против тога бори, да наше мило и израђује а туђинштину да сузбија, а то је: Милан Петко-Павловић у Вршну са својом цртачко-везлачком радоницом. Ова радоница црта и везе: на сомоту, плићу, свили, чоји, платну и на свакој другој роби. Све српске народне слике, ликове знаменитих људи, разне натписе, српске монограме, велики избор цртежа за женски ручни рад за разне потребе као: чаршаве, јастуке, застираче, послужавнице, груди за кошуље, изрева, за подбраднице за дјену, торбице за чешљеве, четке и т. д., разне драперије. Све ово особито израђује на чоји и канами такозваним „плићом“ радовима врло лијепо укусно и јефтино. Даље велико стовариште: цртани и везени чаршаве за еспирача, послужавница, груди за кошуље и т. д. И на посљетку: израђује моделе у дрвету и плеху, као и напирне шаблоне за пренашање цртежа на платну, свилу и чоји, за женски ручни рад. Имаде велики избор готових модела и шаблона.

Кад дакле све ово имамо српски израђено и кад можемо све јефтино и добро добити, онда, држимо, да би било срамота и грехота ићи туђину и куповати туђе зараде по скупе новце, за то, да слаби смо своју народну свијест и бацамо туђину свој новач.

Ко има уши нека чује!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 8 децембр.

(Богојављење) На Богојављење била је у катедралној цркви архијерејска литургија, којој је присуствовао Њ. В. Господар и Његова Свјетлост Књаз Мирко. Послито литургије кренула је литија на студенца на пјаци, гдје је било приутовљено мјесто са столем за водоосвећење. У литији је одио Њ. В. Господар и Њ. С. Књаз Мирко са државнијем великодостојницима, и мноштво народа. Виокопросвештени Митрополит г. Митрофан извршио је чин водоосвећења.

Из Цетињске Читавнице Друштво „Цетињске Читавнице“ на првој скупштини за год. 1899 изабрало је својијем почас-

нијем чланом чувенога Руса научењака, г. Павла А. Ровинскога за особите заслуге, које је учинио овоме друштву и нашој отаџбини.

(Један скромни позив нашим учитељима.) Нашавши се о новој години на окупу овдје на Цетињу неколико нас учитеља, на братском састанку, између осталог, сјетисмо се негдашњег нашег омиљеног и способног друга, пок. Баја Брацановића, управ. учитеља подгоричких осн. школа и редовног ревизора, те једногласно ријешисмо, да овим путем позовемо наше драге другове, црногорске учитеље, да добровољно, само учитељским прилозима подигнемо му овдје над његовим гробом један врло скромни споменик, којим би смо начином и на дјелу показали, да су од срца и искрене биле симпатије и поштовање, које смо му сви без разлике у свакој прилици указивали, а које је својим примјерним животом код свију народних кругова био за добио.

Обзиром на колегијална осјећања уздамо се у моралну снагу наших драгих другова, те да нас неће пада заневјерити, већ да ће се радо одазвати овом братском позиву и одужити се са скромном жртвом незаборављеној успомени нашег дичног покојника, те тим начином спасти од заборог нашег дичног друга, пок. учитеља Брацановића.

Овај „Одбор за подизање споменика пок. уч. Брацановићу“ не тражи ни каква привјенство између својих драгих другова, образовао се за вријеме, само да би наши другови знали, коме ће се обраћати за прикупљање прилога, обећајући, да ће свакојем члану редовно обавешћивати о свом успјеху до главне наше скупштине, којом ће се приликом, без икаквог освртања на данашњи привремени Одбор, изабрати главни Одбор, који ће на себе примити сву бригу и старање око подизања споменика; а до тог дана нека г. г. учитељи изаvole о свом пристанку обавешћивати потписати Одбор на адресу г. Риста Марковића, управ. учитеља у Подгорици.

Цетиње, на Богојављење 1899.

Приврени Одбор

за подизање споменика пок. учит. Брацановића.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Пронаст свијета.) Дне 1. новембра 1899. имаде се како Фалб прориче, земља сударити са неком репатицом, услед чега ће наступи страшна катастрофа. Али се поради тога не требамо јако узнемиравати. Да ће се земља између 31. октобра и 20. новембра ове године у летину сударити са једном репатицом, то је сигурно доказано, али посљедице тога судара неће осјетити земља, већ репатица. Репатиде, како је познато, не састоје се од тврде материје, већ су то нека магловита тијела, која се на свом путу више пута расепану. Тако је и са овом репатицом. Наша земља наилази услед тога три пут у једном вијеку на такве расављене дјелове ове репатице, и то сваке 33. 66. и 99. године. Земља ће тако и ове године наићи на свом путу на такав један дио ове репатице, али ће проћи кроз њега без икакве штете, док неће већи или мањи дјелови репатице падају на земљу, те ће нам изгледају, као да падају звијезде. Тако је Хумболд год. 1833. са својим асистентом опазио за вријеме од једног сата до 25.000 таквих дјелова репатице, који су падали као звијезде. То падање бива у веома великом броју; те ће 1. новембра ове године пасти до стотине милијуна таквих звијезда, само што не ћемо моћи све видјети. Могуће је, да ће између тих звијезда пасти и по који метеор, који би могао човјеку и штете наипјети. Али се и тога не треба бојати, јер је до сада овакав метеор у сваком вијеку убио само једнога човјека, а у нашем вијеку је већ један човјек од метеора убијен!

(Становништво Русије.) Послито шестогодишњег пописа и мучног рада објављен је сада нови попис становништва у моћној Русији. „Monde economique“ доноси већ ове резултате: Број становника у Русији и великој књажевини Финској достигао је 129,211,114 душа. Густина становништва јест 7 становника на један квадратни километар. Најмања густина јест 1,6 на квадратни километар, а највећа густина 8,46. — Раздијељење по полу ово је: У европској Русији 100 мушких глава према 102 женске; у покрајинама пољским 98 женских према 100 мушких; у степима 89; у Кавказу такођер 89, а у Туркестану 93. — Има 19 градова, који имају више од 100,000 становника; а има их 35, који броје од 50 до 100,000 становника. — Год. 1892. бројила је Русија само 108½ милијуна становника. — Само кинешко и британско царство надмашују данас бројем становништва Русију. Кина има 402 милијуна становника, а Инглиска 315 милијуна. Највећи дио становништва у Русији јест славенског рода. Имаде 84 милијуна Славена, а од ових је 9 милијуна Пољака. — Има више милијуна турских Татара, 2 милијуна Јевреја; више од један милијун Јермена, а биће толико и Није-

маца, у балтичким крајевима. — Обзиром на вјеру: православнијех има 65 милијуна, т зв. дисидентна 15 милијуна, римокатолика 9 милијуна, лутерана три и по милијуна. Седам осмина рускога становништва јесу сељаци. Сваке године умножава се број становника за 1.414.000, дакле за 1.4%.

(Умножење становништва атинског и пирејског.) Када се Краљ Ђорђе 1863 попе на престо грчки, тада је у Атини било око 45000 становника. 1879 тај се број попео на 64000; десет година доцније т. ј. 1889 износио је тај број 114000 становника; при посљедњем попису 1895 тај се број још повећао са 14000 душа, те према овоме броју становника у Атини износи свега 128.000. За тридесет и пет година број становништва у Атини скоро се утројачио. Још је већи напредак у повећавању броја пирејског становништва. Од прилике прије тридесет година рачунало се да у овом пристаништу има 5—6000 душа. При попису 1889 године нађено је ту 34000 душа, а при попису 1895 тај се број попео на 51000. Из овога се види да се становништво удесетостручило за посљедњих тридесет година у пирејском пристаништу.

(Открића и проналасци XIX вијека.) Велики и важни су проналасци, што их човјечанство дугује нашем вијеку. Ниједан се вијек не може похвалити са толико корисних открића, колико овај. Сва велика и знаменита открића пређашњих вјекова даду се свести једино на алфабетско писмо, арапске цифре, компас, штампарску вјештину, барометар, телескоп, а самом XIX вијеку имамо да благодаримо тринајест проналазака, које је човјечанство поради превелике практичне вриједности свуда брзо попримило. Ти проналасци овог вијека јесу ови:

1. Жељезнице, које су истиснуле дуготрајно и досадно путовање коњима.
2. Пароброди, који су то исто учинили по океанима.
3. Електрични телеграф, који је проузроковао велику револуцију у саопштавању наших мисли.
4. Телефон, који препоси човјечији глас на велике даљине.
5. Жигице (фурмине), које су изазвале велику промјену у начину запаљивања.
6. Свјетлећи гас, који је истиснуо готово свуда освјетљење помоћу петролеја.
7. Електрично освјетљење, које је још савршеније од свјетлећег гаса.
8. Фотографија.
9. Фонограф, који задржава и репродуцира гласове.
10. Рентенови зраци, помоћу којих може се виђети унутрашњост неких непровидних тијела.
11. Спектрална анализа, која је проширила знање о небу и небеским тијелима толико, да помоћу ње можемо одредити релативну температуру и хемијски састав звијезда.
12. Анестетичка средства, помоћу којих се извађају најтеже лекарске операције без икакве боли.
13. Антисептичка средства, којијема благодари много људи свој живот.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

МАДРИД, 1 јан. — Риос је телеграфом да се устани скупљају око Манило с намјером да ударе на Американце, који се приправљају на обрану.

БЕРЛИН, 1 јан. — При првом читању војничког закона министар рата рекао је, да услед Царевог манифеста о миру нема се очекивати нападајни рат од стране Русије. Немачка може гледати у будућност без нервозности.

ПАРИЗ, 2 јан. — У политичкијем круговима тврди се, да су Камбон, нови француски посланик у Лондону, и лорд Сализбери имали у сриједу први официјални разговор о спорнијем тачкама између Француске и Инглиске. Утисак разговора тог био је врло повољан.

МАДРИД, 2 јануара. — Званични извјештај из Манило јавља да је тамо ситуација врло озбиљна. Шпанска војска из Мадрида добила је наредбу да чува строгу неутралност.

БЕРЛИН, 3 јануара. — Цар Вилхелм јучер је посјетио руског посланика Остенсакена.

ЛОНДОН, 3 јануара. — Говори се да је адмиралитет наредио да се граде осам васела.

БЕЧ, 4 јануара. — Банфи, Ферјери, Лукач присијели су. Конференца мишистара под председ-

ништвом Цара Франца Јосифа трајала је уру, па ће сјутра бити настављена.

БУДАПЕШТ, 5 јануара. — На министарској конференцији под предсједништвом Царевим утврђена су њека начела, по којима ће се преговарати са опозицијом.

БЕЧ, 6 јан. — Један дио немачке опозиције отпочео је обструкцију са поименичним гласовањима. Послије више таквијех гласовања сједница је затворена без инцидента.

ЛОНДОН, 6 јан. — Примајући депутацију друштва за мир посланик Камбон изјавио је, да у Француској нема непријатељског осјећања према енглеском народу. Ни Французи ни француска влада не желе рата.

ПАРИЗ, 7 јан. — Петроградски дописник „Солојла“ дознаје, да ће руски Цар провести у марту 15 дана на Средиземном мору, и да ће примити посјете пресједника Фора и Цара Вилхелма.

БУДАПЕШТ, 7 јан. — Одговарајући на интерпелацију у горњој кући Банфи је рекао, да ће компромис са опозицијом дати снаге влади, да нађе рјешење тешком положају. Горња кућа подијеће адресу Круни тражећи уставно рјешење државног положаја.

ПЕТРОГРАД, 8 јануара. — Министар мориарице одлучно је грађење једне крестарице првог ранга у Штетину и два торпиљера у Елбниту, који имају бити готови у току ове године. Све оклопнице које се граде у Петрограду имају бити готове такођер у току г. 1899, а 22 торпиљера у току године 1900. Министар је још рјешно да ове године сагради на рускијем шкверима три оклопнице и двије крестарице.

БУДАПЕШТ, 9 јануара. — Горња кућа одбила је са 99 против 69 гласова Сеченијев предлог, да се Круни управни адреса. Банфи је био против предлога из обзира на преговоре са опозицијом.

БЕЧ, 9 јануара. — Цар је примио депутацију руске регименте, која му је подијела честитање и дар поводом јубилеја. У вечер је био дине у част депутације.

КАЈРО, 9 јануара. — Званично је објелодањена конвенција енглеско-египатска односно Судана. Врховна власт над Суданом биће у рукама генерал-губернера, који ће бити постављен, респективно дигнут декретом Кедива у сагласју са енглеском владом. Поданици шједие јевропске владеле неће имати у Судану никакву специјалну повластину.

ОБЈАВА.

Пошто се није нико пријавио да купи трговину Николе Матановића оvd. трговца, према објави ове Управе од 10. Децембра прошле год. Број 2311 преко „Гласа Црногорца“ у 50 и 51 броју, то се поново према наредби Књаза. Великог Суда од 5. овог мјесеца Број 1074—IV—1897—344. чини на знање свијем онијема који би жељели купити цијелу робу или на појединостима као и повјеритељи истог Матановића да присуствују на 1. Фебруара ове године овдје, којег ће дана бити распродаја поменуто трговине.

Број 26.

Цетиње, 8. Јануара 1898.

УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

(1—4)

ОБЈАВА.

Суљо Османовић овданији трговац изишао је презадужен — услед тога по наредби овданијег Књаза. окр. суда број 648 IV. 1898 227 од 28 ов. мј. његова налазећа се роба коју је имао у бутигу, севестрирана и продата на јавном ауканту; а у исто вријеме јављено је управи вароши Подгорица те је тамошње његово имање изнешено на продају. Зато се позивају сви његови повјеритељи којима дугује речени Османовић са чистим доказима од кад и колико коме дугује да се пријави потписатој управи до 1. Марта идуће 1899, ко се не би пријавио до реченог дана, губи свако право за припадајући намир.

Ријека, 31. Децембра 1898 год.

Број 246.

ОПШТИНСКА УПРАВА

(1—3)

Никола Илић Радуловић из Комана, пошао је има већ пет година у Цариград од тада се својој кући јављао није; његова је фамилија чула да се од назад годину дана налази у Бугарској; умољава се сваки онај, који би о истом што знао да достави.

Канц. Мин. Иност. Дјела.

ОБЈАВА.

Возна пошта полази сваки дан од Цетиња за Котор у подне — осим: *сриједи* кога дана полази у 8 сати у јутро и стиже у Котор у 2 сата по подне, има везе са брзовозним паробродом Унгар.-Хрв. Друштва који полази исти дан у 3 сата по подне из Котора за Ријеку (Фјуме) и осим *некако* ког дана полази у 10 сати прије подне и стиже у Котор у 4 сата по подне, има везе са брзовозним паробродом Лојдовог Друштва, који полази исти дан у 6 сати по подне из Котора за Трст.

Из *Котора* за Цетиње возна пошта полази сваког дана у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати прије подне.

Из *Цетиња* за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне и стиже у Подгорицу у 6 сати по подне.

Из *Подгорице* за Цетиње полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже на Цетиње у 11 сати прије подне.

Из *Подгорице* за Никшиће полази сваки дан у 5 сати у јутро и стиже у Никшиће у 11 сати пр. под.

Из *Никшића* за Подгорицу полази сваки дан у 12 сати на подне, стиже у Подгорицу 6 сати по подне.

С *Пристани* за Бар полази сваки други дан (почевши на 1 септембра ов. год.) у 6 сати прије подне, долази у Бар у 6¼, полази из Бара за Вир у исте дане у 7 сати прије подне, долази на Вир у 12 сати на подне.

С *Вира* за Бар полази сваки други дан (почевши на 2 септембра ов. год.) у 6 сати прије подна, долази у Бар у 11 сати, а полази за Пристан у исте дане у 11¼ сата прије подне, долази на Пристан у 12 сати на подне.

Цетиње, 31 августа 1898.

У п р а в а

Књ. Цр. Пошта и Телеграфа.

КЛАСНА ЛУТРИЈА

ДОВИТАК ОД 300,000 ДИНАРА

КОЛЕКТУРА

КОКАНОВИЋА И ВАСИЋА у БИОГРАДУ,

ОВЛАШЋЕНИ ПРОДАВЦИ

КРАЉЕВСКО СРПСКЕ ДРЖАВНЕ КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ

ЗА ПРИВРЕДНЕ ЦИЉЕВЕ

ОДПЧЕЛА ЈЕ ПРОДАЈУ СРЕЋАКА 17-ТОГ КОЛА КЛАСНЕ ЛУТРИЈЕ,

КОЈА ИМА ПЕТ КЛАСА И СТОГА

ПОЗИВА ИГРАЧЕ

на судјеловање у игрању, у 17-том колу ове Лутрије напомињући у једно да је срећа, као и до сада увијек, била наклоњена нашој радњи, те су без мало сви главни добитци у прошлом колу пали на срећке, које је наша радња продала својим играчима и да су сви ти добитци исплаћени одмах и без икаквих одбитака.

И у овом колу играју 300,000 срећака, од којих, по утврђеном распореду у пет класа 15,000 морају се извући са добитцима; значи дакле да,

ПОЛОВИНА СРЕЋАКА ДОБИЈА

Цјелокупна сума за исплату добитака у овом колу, која ће се играчима исплатити износи суму од

ДИНАРА 3.220.000 У СРЕБРУ

А подијељена је на овакве добитке

1. ПРЕМИЈА 200.000 ДИНАРА.

1 од 100,000 динара	1 од 4.000 динара
1 " 70,000 "	1 " 3.600 "
1 " 50,000 "	1 " 3,000 "
1 " 40,000 "	1 " 2,500 "
1 " 35,000 "	21 " 2,000 "
2 " 30,000 "	114 " 1,000 "
1 " 25,000 "	10 " 600 "
2 " 20,000 "	180 " 500 "
2 " 15,000 "	230 " 400 "
1 " 14,000 "	290 " 300 "
1 " 12,000 "	40 " 250 "
5 " 10,000 "	350 " 200 "
1 " 8,000 "	10939 " 150 "
1 " 7,000 "	962 " 120 "
1 " 6,000 "	933 " 90 "
11 " 5,000 "	894 " 60 "

Према овоме, срећан играч у повољном случају може од један пут добити:

300.000 ДИНАРА

Свака класа има своје вучење

ВУЧЕЊЕ 1 КЛАСЕ БИЋЕ 5 ЈАНУАРА 1899 ГОД.

Цијена срећкама је за све класе подједнака:

и то једна цијела срећка за 1 класу, кинта динара 24; половина дин. 12; четвртина дин. 6; и осмина дин. 3.

Наша радња продаје срећке, како за Србију и српске покрајине, тако и у све стране државе.

Поручбине Срећака вршимо брзо и тачно, а по сваком вучењу шаљемо купцу, бесплатно, листу о извученим добитцима.

Уплату за срећке ваља слати непосредно подписаним овлашћеним продајцима. Најлакше и најпоузданије поштомском упућеницом, а гдје нема упућеничког саобраћаја, најбоље је слати новац у писму са означеном вриједношћу.

Срећке се шаљу купцима, чим се уплата прими.

На захтјев шаљемо бесплатно план играња са званичним правилном ове лутрије.

Биоград, Новембра 1898 год.

Кокановић и Васић

Краљ. Срп. овл. продаваоци срећака у Биограду.

(6—6)